

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Приватна непрофитна самостојна високообразовна установа
Самостојна висока стручна школа
БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ – БАС
Скопје

П Р А В И Л Н И К

**за единствен кредит трансфер систем и премин од една на друга
студиска програма односно од една на друга високообразовна установа**

- ПРАВИЛНИК ЗА ЕКТС НА БАС -

Скопје, март 2021 година

Врз основа член 60 став 1 алинеја 18 од Статутот на БАС и врз основа на Предлог Правилникот за единствен кредит трансфер систем и премин од една на друга студиска програма односно од една на друга високообразовна установа на БАС (дел. бр. 0205-99/10 од 17.03.2021 година), Органот на основачи на БАС на ден 30.03.2021 година го донесе следниов

**Правилник
за единствен кредит трансфер систем и премин од една на друга
студиска програма односно од една на друга високообразовна установа
на БАС**

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овој Правилник се утврдуваат основните одредби за организирање и реализација на студиските програми и режимот за студирање според Европскиот кредит трансфер систем (во понатамошниот текст ЕКТС) и преминот од една на друга студиска програма, односно преминот од друга високообразовна установа на Бизнес Академија Смилевски – БАС (во понатамошниот текст: БАС), како и премин на други високообразовни установи.

2. ЕВРОПСКИ КРЕДИТ ТРАНСФЕР СИСТЕМ

2.1. Поим за ЕКТС

Член 2

(1) Европскиот кредит трансфер систем – ЕКТС (European Credit Transfer and Accumulation System – ECTS) претставува европски систем за пренос и собирање на ЕКТС (бодови), утврден како успешен начин на создавање транспарентни студиски програми, влијае при вработување, влијае при поттикнување на студентски и наставни движења и влијае при признавање на академскиот статус меѓу европските високообразовни установи.

(2) Европскиот кредит трансфер систем претставува систем на признавање на студиите засновани врз: информации за студиските програми и постигнувањата на студентот, меѓусебно спогодување на партнерските установи на БАС и другите установи во земјата и во странство и употребата на ЕКТС (бодови) како мерка за оптовареноста на студентот.

(3) ЕКТС доделува кредити на предметите во студиската програма со цел да се утврди коефициентот на оптовареност на студентите при совладување на предвидениот материјал на студиската програма. На овој начин квантитативно се утврдува работата за секој предмет во однос на вкупната оптовареност на студентот за целата студиска програма (предавања, практична работа, вежби, семинари, консултации, самостојно

учење, испит или други активности кои се потребни за да се совлада материјалот т.е. да се положи испитот.

2.2. Поим за кредитот (бодот) во ЕКТС

Член 3

(1) ЕКТС кредитот (бодот) претставува нумеричка вредност утврдена за предметите предвидени со студиските програми кои се реализираат на БАС.

(2) Кредитот (бодот) претставува квантитативна мерка за изразување на обемот на учење кој произлегува од обемот на работа што е потребен на студентот заради постигнување на очекуваните резултати од процесот на учење предвидени со студиската програма на БАС.

(3) Проценката на вложената работа опфаќа мерење на присуството и активноста во наставата, вежбите, практичната работа, изработката на проектни извештаи, истражување, анализа на студии на случај, работилници, симулации, други облици на наставни и воннаставни активности, индивидуално учење, колоквиуми за проверка на знаењата, редовни и вонредни испитни рокови и други активности

(4) Вкупниот број на ЕКТС кредити (бодови) за еден наставен предмет зависи од видот и карактерот, сложеноста и специфичноста на предметот, степенот на апстракција на предметот и вкупното работно оптеретување предвидено со студиската програма, а неопходно за да може да се совлада таа студиска програма и проценетата успешност на студентот во совладувањето на конкретниот наставен предмет.

(5) ЕКТС кредитите (бодовите) се искажуваат во вредност од цел број.

2.3. Цели на ЕКТС

Член 4

(1) Со кредит трансфер системот се остваруваат следниве цели:

- 1) зголемена мобилност на студентот на институционално, на национално и на меѓународно ниво;
- 2) прецизен увид во обемот на работата и изразување на оптовареноста на студентот во процесот на студирањето;
- 3) развивање и функционирање на механизми за постојано следење на напредокот на студентот според резултатите од учењето;
- 4) објективност во оценувањето и признавање на резултатите од студирањето;
- 5) остварување компатибилност на студиските програми на институционално, на национално и на меѓународно ниво;
- 6) воспоставување меѓународна мобилност на студентот и остварување компатибилност на студиските програми на интернационално ниво, според принципите на Европскиот систем за пренос на бодови;

- 7) непречено пренесување на постигањата на студентот од една во друга институција;
- 8) зголемена индивидуализација на текот на студирањето и
- 9) создавање основи за остварување на концептот за доживотно учење.

3. ПРИМЕНА НА КРЕДИТ ТРАНСФЕР СИСТЕМОТ

Член 5

(1) Кредит трансфер системот во БАС се применува во остварувањето на студиските програми за:

- 1) прв циклус на стручни студии и
- 2) втор циклус на стручни студии.

4. ОБРАЗОВНИ КОМПЕТЕНЦИИ

Член 6

(1) Компетенциите претставуваат збир од знаења, вештини и способности кои се специфични за даден циклус на студии и го подготвуваат студентот за влез во следниот циклус на студии или му нудат можност за вработување на одредени стручни работни места.

(2) Основна цел на студиската и предметната програма е градење и унапредување на компетенциите наведени во став (1) на овој член.

(3) Компетенциите се развиваат преку совладување на предметите во целата студиска програма и се оценуваат континуирано во секоја нејзина фаза.

5. ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОБЕМ НА СТУДИИ, СТРУКТУРА НА СТУДИСКА ПРОГРАМА И ОПТОВАРЕНОСТ НА СТУДЕНТОТ

5.1. Обем на студии

Член 7

(1) Наставата за редовните студенти на прв циклус на студии на БАС се одвива во 3 (три) студиски години, односно во 6 (шест) семестри.

(2) Студиската година за редовните студенти се дели во два семестри: зимски и летен.

(3) Наставата во текот на студиската година за редовните студенти се реализира во рамките на 24 недели, односно по 12 недели ефективна настава за секој семестар.

(4) Реализацијата на колоквиумите во текот на студиската година е во рамките на 4 недели, односно по 2 недели предвидени за реализација на колоквиумите по семестар.

- (5) Редовните испитни рокови се опфатени со обем од 8 недели во текот на една студиска година, односно по 2 недели предвидени за полагање на испити во текот на месеците јануари, февруари, јуни и септември.
- (6) Дополнителните испитни рокови ги утврдува Наставничкиот совет на БАС и се реализираат во рамките на 4 недели во текот на една студиска година.
- (7) Студиската година започнува на 1 октомври, а завршува на 30 септември следната година. Наставата во зимскиот семестар започнува во првата недела од месец октомври, а завршува до крајот на месец јануари следната календарска година. Наставата во летниот семестар започнува од средината на месец февруари и трае до крајот на месец јуни тековната година.
- (8) Почетокот на наставата, неделите предвидени за настава, неделите предвидени за колоквиум, редовните испитни рокови, неработните денови и сл. се уредуваат со Студентскиот календар на БАС кој го донесува Наставничкиот совет на БАС за секој семестар одделно. Студентскиот календар на БАС се објавува на интернет страницата на БАС, на образовниот портал и на огласните табли на БАС.
- (9) Составен дел на наставата е практичната настава која се спроведува согласно студиската програма и согласно Правилникот за начинот и условите за организирање на практичната настава за студентите на БАС.
- (10) Наставата за вонредните студенти на прв циклус на студии се реализира во рамките на зимскиот и летниот семестар во студиската година, а исто така и во рамките на дел од зимскиот и летниот распуст на студентите и на тој начин се скратува времетраењето на студиите за вонредни студенти.
- (11) Почетокот на наставата, нејзината реализација и испитните рокови за вонредните студенти се уредени со Правилникот условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии на БАС.
- (12) Наставата за студентите на втор циклус на студии се реализира во рамките на зимскиот и летниот семестар во студиската година.
- (13) Почетокот на наставата, нејзината реализација и испитните рокови за вонредните студенти се уредени со Правилникот условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на втор циклус на студии на БАС.

5.2. Вреднување на студиска програма на прв и втор циклус на студии

Член 8

- (1) Бројот на кредити (бодови) се утврдува за секоја предметна програма посебно.
- (2) Бројот на кредитите (бодовите) што студентот треба да ги оствари за да се здобие со соодветна стручна подготовка (диплома) по завршување на тригодишните стручни студии на првиот циклус на БАС изнесува 180 кредити.
- (3) Квалификациите кои се стекнуваат со завршувањето на студиска програма на првиот циклус на стручни студии на БАС и стекнување на 180 ЕКТС, соодветствуваат на ниво VI Б

од Националната рамка на високообразовни квалификации во Р. Македонија, односно на ниво 6 од Европската рамка на високообразовни квалификации.

(4) Студентот исто така може да напредува и да ги заврши студиите за пократко време отколку што е предвидено со студиската програма. За овој случај на барање на студентот одлучува Наставничкиот совет на БАС.

(5) Во рамките на првиот циклус на студии на БАС може да се реализираат и кратки стручни студиски програми од 60 до 120 ЕКТС бодови.

(6) Со завршување на стручните студии од 60 до 120 ЕКТС бодови студентот се стекнува со соодветен стручен назив во согласност со Законот за високо образование.

(7) Квалификациите кои се стекнуваат со завршувањето на кратките стручни студиски програми од прв циклус на студии на БАС и стекнување со од 60 до 120 ЕКТС, соодветствуваат на ниво V од Националната рамка на високообразовни квалификации, односно ниво 5 од Европската рамка на високообразовни квалификации.

(8) Вториот циклус на стручни студии трае 1 години и се вреднува со 60 ЕКТС.

(9) Квалификациите кои се стекнуваат со завршувањето на студиска програма на вториот циклус на стручни студии на БАС и стекнување на 60 ЕКТС, соодветствуваат на ниво VII Б од Националната рамка на високообразовни квалификации во Р. Македонија, односно на ниво 7 од Европската рамка на високообразовни квалификации.

5.3 Структура на студиските програми на прв и втор циклус стручни студии и ЕКТС

Член 9

(1) Студиските програми на прв и втор циклус на студии содржат задолжителни и изборни наставни предмети, а според потребите на студиската програма можат да се предвидат и други начини за стекнување на знаења од страна на студентите за кои се доделува соодветен број на кредити, како што се: изработка на самостоен проект, настап на стручен собир, практична работа и др. Овие кредити се внесуваат во Додатокот на диплома.

(2) Задолжителните наставни предмети се носечки предмети за препознатливост на студиската програма, а се избрани врз основа на претходно направено усогласување со други исти или слични студиски програми на други високообразовни установи во земјата и странство.

(3) Изборните наставни предмети студентите ги избираат од листата на изборни наставни предмети на дадената студиска програма. Изборните наставни предмети сочинуваат најмалку 10%, а најмногу 30% од бројот на ЕКТС кредити во студиската програма.

(4) Збирот на ЕКТС кредитите на предметите кои се застапени на листата на изборни наставни предмети на студиската програма е најмалку двојно поголем од бројот на ЕКТС кредити предвидени во наставната програма за изборните наставни предмети.

(5) Секој од наставните предмети на листата на изборни наставни предмети задолжително носи еднаков број на ЕКТС кредити.

(6) Студиските програми на БАС, во делот на задолжителните и изборните наставни предмети може да содржат и „прозорци за мобилност“, односно наставни предмети чии активности може да се изведуваат и на англиски јазик.

5.4 Начин на кодирање на предметите во предметните програми

Член 10

(1) Кодирањето на предметите претставува составен дел од предметните програми со цел лесно да се идентификуваат во комуникацијата со другите високообразовни установи.

(2) Кодот за предметот се формира врз основа на следниве елементи:

- 1) Кратенка на високообразовната установа - БАС
- 2) Циклус на студии
  - 1_ - прв циклус
  - 2_ - втор циклус
- 3) Тип на предметот
  - _1 – задолжителен предмет
  - _2 – изборен предмет
- 4) Кратенка за секој предмет во студиската програма (пример: БАС-11ОРК – прв циклус на студии, задолжителен предмет, Организациско комуницирање или БАС-12СНБ – прв циклус на студии, изборен предмет, Стартирање на нов бизнис; или БАС-21КИФ – втор циклус на студии, задолжителен предмет, Компаниски инвестициски финансии или БАС-22ПРМ – втор циклус, изборен предмет, Проектен менаџмент)

5.5 Доделување на кредитите

Член 11

(1) Кредитите (бодовите) од ЕКТС им се доделуваат само на студенти кои успешно ќе ги положат предметите со задоволителна оценка и ќе ги реализираат сите активности предвидени со предметната програма. Не може да има делумно доделување на кредити.

(2) Бројот на кредитите (бодовите) што студентот треба да го оствари за да се здобие со одредена стручна подготовка (диплома) изнесува 60 ЕКТС бода за една академска година односно 30 ЕКТС бода по семестар.

(3) Еден кредит (бод) одговара на 25 до 30 часа работа на студентите. Работата на студентите вклучува активна настава, испити и сите потребни активности за полагање на испити, а се стекнуваат во рамките на еден семестар. Вкупната годишна оптовареност

на студентите треба да изнесува од 1500 до 1800 часа. Вкупното неделно оптоварување на студентот за дадена студиска програма согласно предметните програми е најмалку 20, а најмногу 30 часа предавања, вежби и семинари неделно и 40 недели годишно.

(4) Еден наставен час означува траење од 45 минути.

(5) Студент може да се стекне со ЕКТС бодови за сите предмети кои ги запишува – задолжителни и изборни, за практична настава како и за други активности предвидени со студиската програма.

(6) Коефициентот на оптоварување, изразен во ЕКТС бодови, студентот ги стекнува по успешно положување на испитот, односно по успешно исполнување на сите барања согласно предметната програма.

5.6 Одредување на ЕКТС бодови за еден наставен предмет

Член 12

(1) Одредувањето на ЕКТС бодови за еден наставен предмет се врши врз основа на следнава формула:

$$X:30 \text{ ЕКТС} = Y : Z$$

$$x = \frac{30 \times Y}{z}$$

Каде:

X – број на бодови кој припаѓа на еден предмет

30 – вкупен број на ЕКТС бодови за еден семестар

Y – број на работни часови кои студентот ги поминува во настава за конкретниот наставен предмет применувајќи различни облици на учење, учество во вежби, полагање на испити и сл.

Z – вкупен фонд на оптовареност по студент.

(2) Определувањето на бројот на работни часови по конкретен предмет се прави врз основа на следнава формула:

$$Y = (BK \text{ и } PC) \times NN$$

Каде:

BK – вкупен контакт неделно

PC – работни часови неделно

NN – број на наставни недели во семестар

BK и PC претставуваат збир на број на часови од: предавања за конкретниот наставен предмет, вежби, учење од предавања, учење од вежби, учење од други начини за стекнување на знаење.

Бројот на часови е специфичност за секој наставен предмет.

НН претставува број на наставни недели во семестар спрема Студентскиот календар на БАС и организација и реализација на студиската програма.

Z претставува вкупен фонд на оптовареност во семестар

(3) Вкупниот фонд на оптовареност по студент во семестар (Z) се пресметува по следнава формула:

$$Z = НН \times 40$$

Или

$$1600 = 40 \times 40$$

Каде:

НН – број на наставни недели во текот на еден семестар (претставува збир од неделите предвидени за настава, испитни рокови, празници и неработни денови). Овој број е одреден со Студентскиот календар на БАС и согласно Законот за високо образование изнесува 40 недели годишно.

Од студентите се очекува да студираат со полн капацитет од 40 часови неделно што одговара на работните обврски на едно вработено лице ангажирано по 8 часа 5 дена во неделата.

Вкупната оптовареност на студентот согласно ваквата ангажираност изнесува 1600 часа.

(4) Оптовареноста на студентот се мери на основа на ЕКТС бодовите земајќи го предвид времето кое е потребно за завршување на студиската програма. Бодот им овозможува на студентите и наставниците да го утврдат обемот и нивото на учење поаѓајќи од постигнатите резултати од учењето и проценетата оптовареност изразена во работни часови.

(5) За да може да се пресмета вредноста на еден ЕКТС бод, потребно е да се востанови:

- 1) Вкупниот број на работни недели во студиска година;
- 2) Вкупниот број на работни часови;
- 3) Вкупниот број на ЕКТС бодови на годишно ниво.

(6) Вкупниот број на работни недели во студиска година претставува број на недели предвидени за наставниот процес во една студиска година и претставува збир на неделите за настава, испитни рокови и празници или неработни денови. Тој број е определен со Студентскиот календар на БАС. Вкупниот број на работни часови се добива со множење на работната недела со 40 часови, затоа што од студентите се очекува да пристапат со полн капацитет од 40 часови неделно. Вкупниот број на ЕКТС бодови на годишно ниво е број на ЕКТС бодови од првиот и вториот семестар, што изнесува вкупно 60 ЕКТС бодови.

(7) Вредноста на еден ЕКТС бод се пресметува по формулата:

$$1 \text{ ЕКТС} = \frac{\text{број на недели} \times 40 \text{ работни часови}}{60 \text{ ЕКТС бодови}}$$

(8) Вредноста на бодот изразена во време кое потребно за завршување на една студиска програма на БАС изнесува:

$$1 \text{ ЕКТС} = \frac{40 \times 40}{60 \text{ ЕКТС бодови}} = 27 \text{ часови}$$

(9) Работната оптовареност на студентот по предметите се пресметува со следнава формула:

$$\begin{aligned} & \text{Број на ЕКТС бодови кои ги носи предметот} \times 27 \text{ часови} \\ & = \text{вкупна работна оптовареност} \end{aligned}$$

(10) Вкупната работна оптовареност на студентот е изразена во број на часови кој студентот ги троши за совладување на тој наставен предмет. Вкупното работно оптоварување за еден студент по еден наставен предмет може да ги опфати следниве видови на оптовареност:

- 1) Предавања – директна настава
- 2) Вежби, одвоено или интегрирано со предавањата
- 3) Групна работа (презентации, дискусии)
- 4) Самостојно учење на задолжителната литература
- 5) Консултација на дополнителната литература
- 6) Изработка на проектен извештај
- 7) Презентација на проектниот извештај
- 8) Решавање на студии на случај
- 9) Подготовка за проверка на знаењата (испит/ колоквиум/ поправен испит)
- 10) Истражување на извори за учење и сл.

5.7. Оптовареност на студентот

Член 13

(1) Оптовареноста на студентот зависи од бројот на кредити кој го носи предметот во студиската програма.

(2) Предметите можат да бидат оптоварени со различен број на кредити во различни студиски програми.

(3) Фондот на часови и оптовареноста на студентите по активности се предвидува во предметните програми во склоп на секоја студиска програма.

(4) Структурата на оптовареност на студентот е распоредена во следниве активности: предавања, вежби и други активности.

(5) Студент може да се стекне со ЕКТС бодови и за практична настава како и за други активности, доколку тоа е предвидено со студиската програма.

Член 14

(1) Се смета дека студентот ги исполнил сите обврски од одредена студиска година доколку положи онолку испити, односно доколку ги изврши сите обврски во согласност со предметната програма, и стекнатиот број на кредити му биде 30 ЕКТС бода во семестар, односно 60 ЕКТС бода во година.

(2) На особено надарените студенти може да им се одобри запишување и на повеќе предмети, но максимум до 75 ЕКТС бода во студиска година.

Член 15

(1) Начинот на доделување на кредити соодветно се применува и на Студиските програми на втор циклус на студии кои траат една година, содржат 60 ЕКТС бода и заедно со 180 ЕКТС бода стекнати на прв циклус студии се остваруваат вкупно 240 ЕКТС бода.

6. ЕКТС СКАЛА НА ОЦЕНУВАЊЕ

Член 16

(1) За исполнување на обврски за полагање на испитот (по делови – колоквиуми или во целина – испит) студентот добива оценка изразена во броеви од 5 до 10, при што оценката 5 означува недоволен успех.

(2) Оценувањето на студентите се врши врз основа на ЕКТС скалата за оценување.

Освоени поени	Нумеричка оценка	Описна оценка
90 - 100	10	A
80 – 89	9	B
70 – 79	8	C
60 - 69	7	D
51 - 59	6	E
41 - 50	5	Fx
0 - 40	5	F

(3) ЕКТС системот за оценување ги дели студентите на две групи: студенти кои положиле и студенти кои не положиле.

(4) Студентите кои положиле се делат на:

- 1) најдобри 10%, кои добиваат оценка 10(A) покажуваат извонредни перформанси со незначителни грешки;
- 2) следни 25% кои добиваат оценка 9 (B) покажуваат натпросечни резултати, но со мали грешки;
- 3) следни 30% кои добиваат оценка 8 (C) покажуваат воопштено добра изведба, но со доста грешки;
- 4) следни 25% кои добиваат оценка 7(D) покажуваат солидна изведба, но со значајни недостатоци;
- 5) следни 10% кои добиваат оценка 6(E) покажуваат задоволителни минимални критериуми.

(5) Студенти кои не положиле се делат на:

- 1) Студенти кои не го положиле испитот и добиле оцена 5 (F_x), но имаат минимум поени од останатите две компоненти кои ја формираат оцената: присуство и активност и проектен извештај. Овие студенти се упатуваат на повторно полагање во нареден испитен рок. Доколку не го положат испитот по трет пат студентот се упатува на повторно слушање на предметот.
- 2) студенти кои не го положиле испитот и добиле оцена 5 (F), но немаат минимум освоени поени на останатите компоненти кои ја формираат оцената: присуство и активност и проектен извештај. Во овој случај студентот се упатува на повторно слушање на предметот.

7. ВОСПОСТАВУВАЊЕ ИНСТИТУЦИОНАЛНА И НАЦИОНАЛНА КОМПАТИБИЛНОСТ НА СТУДИСКИТЕ ПРОГРАМИ

Член 17

(1) При подготвувањето на студиските и предметните програми, се води сметка тие да овозможат нивна институционална, национална и интернационална компатибилност и да создадат услови за премин на студентот од една на друга студиска програма во рамките на БАС, како и услови за премин од една на друга високообразовна установа во земјата и во странство.

Член 18

(1) Компатибилноста на студиските програми не подразбира идентичност туку нивна усогласеност во однос на образување исти или слични профили.

8. ТРАНСФЕР НА СТУДЕНТИ

8.1 Трансфер на студенти во рамките на БАС

Член 19

- (1) Студентот може да врши префрлување од една на друга студиска програма на БАС со Барање кое го доставува до Наставничкиот совет на БАС. Наставничкиот совет го разгледува барањето и истото го одобрува во зависност на компатибилноста на студиските програми.
- (2) При преминот студентот се ослободува од полагање, односно следење на наставата за предметите кои претходно ги положил, а за кои е утврден висок степен на компатибилност.
- (3) Компатибилноста од претходниот став на овој член не претставува идентичност, туку усогласеност на студиските и предметните програми кои продуцираат исти или слични профили на стручни кадри.
- (4) Признавањето на предмети го врши комисија за ЕКТС преку издавање потврда за трансфер на кредити
- (5) Потврдата за трансфер на кредити ја потпишуваат сите членови на комисијата.

8.2 Трансфер на студенти помеѓу БАС и други високообразовни установи во земјата и странство

Член 20

- (1) Запишување студенти со трансфер од други високообразовни институции се врши за време на уписниот рок утврден во конкурсот за запишување студенти објавен од страна на БАС.

Член 21

- (1) Комисијата која е одговорна за трансфер на кредити во процесот на признавање на кредити на студентот му ги доделува кредитите кои припаѓаат на предметните програми кои се дел од студиската програма на БАС на која студентот е запишан.

Член 22

- (1) Признавањето на кредити е процес во кој една високообразовна установа потврдува дека резултатите кои студентот ги постигнал во процесот на учење во друга високообразовна установа ги задоволуваат барањата на предметната програма на која го врши трансферот.
- (2) ЕКТС овозможува флексибилен пристап во процесот на трансферирање на кредити од други високообразовни установи почитувајќи го начелото на “фер пристап во процесот на признавање на кредити од други високообразовни установи“, а тоа значи дека врши споредување на излезните резултати и компетенции со кои студентот се стекнал во процесот на учење.

Член 23

(1) Признавање на странски квалификации се врши само доколку има незначителни разлики во квалификациите т.е. излезните резултати и компетенции со кои се стекнал студентот на странската високообразовна установи и квалификациите на високообразовната установа на која се врши трансферот.

(2) Студент кој завршил дел или целосна студиска програма на високообразовна установа во странство, неопходно е да направи нострификација на стекнатата целосна или делумна квалификација. По завршениот процес на нострификација, доколку постои совпаѓање на резултатите добиени во процесот на учење помеѓу странската високообразовна установа и БАС, на студентот кој врши трансфер на кредити, комисијата за трансфер на ЕКТС врз основа на барањето поднесено за трансфер од страна на студентот стекнатите кредити целосно ги заменуваат согласно студиската програма на БАС.

Член 24

(1) Студенти кои завршиле целосно или делумно прв или втор циклус на студии во Америка каде се применува Американскиот систем на кредити, поднесуваат барање за нострификација до институцијата која врши признавање на странски квалификации.

(2) По добиената нострификација од страна на институцијата која ги доделува квалификациите, студентот поднесува барање за трансфер на кредити на БАС.

(3) Комисијата за ЕКТС на БАС признавањето на кредити стекнати според Американскиот начин на утврдување на вредноста на кредитот, го врши во сооднос 1:2 односно секој американски кредит стекнат на студиска програма на прв или втор циклус на студии во Америка се заменува со 2 ЕКТС на БАС.

(4) БАС врши признавање на странски квалификации наведени во став 1 на овој член само доколку има незначителни разлики во квалификациите т.е. излезните резултати и компетенции со кои се стекнал студентот на странската високообразовна установи со квалификациите со кои се стекнува студентот на БАС.

Член 25

(1) Студентот со трансфер на кредити од друга високообразовна установа, станува дел од БАС согласно одредбите утврдени во Правилникот за условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии на БАС, Правилникот за условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии на БАС, како и другите нормативни акти на БАС.

Член 26

(1) При трансфер на кредити од друга високообразовна установа, вредноста на трансферираните кредити се одбива од вкупната школарина за студиската програма.

8.3 Трансфер на кредити кои се дел од студиска програма

Член 27

(1) Лицето кое се стекнало со сертификат или друга потврда од БАС или од друга високообразовна установа, а кои содржат информации за бројот на стекнатите кредити, оценка и назив на предметната програма која е дел од студиска програма, може стекнатото стручно знаење и обука, изразено во кредити, да му се признае како дел од студиска програма на прв циклус на студии на БАС.

(2) Лицето, од став (1) на овој член, поднесува Барање за трансфер на кредити.

(3) Постапката за трансфер на кредити по барањето од став (2) на овој член ја води Комисијата за трансфер на кредити согласно овој Правилник.

8.4 Комисија за трансфер

Член 28

(1) За спроведување на постапката за признавање на положени испити и трансфер на освоени кредити при преминот од една на друга студиска програма, односно преминот од друга високообразовна установа, Наставничкиот совет на БАС формира Комисија за ЕКТС составена од три члена. Членови на комисијата се тројца наставници од БАС.

(2) Претседател на комисијата за трансфер е Координаторот за ЕКТС.

(3) Студентите кои по пат на трансфер на кредити преминуваат од една во друга студиска програма односно од друга високообразовна институција студиите ги продолжува на БАС, Комисијата за ЕКТС врз основа на претходно поднесено барање за трансфер од страна на студентот со посебен документ – потврда за трансфер на кредити ги прикажува предметите, стекнатите кредити и освоените оценки што се трансферираат на студентот.

(4) Комисијата за ЕКТС врз основа на поднесениот документ со положени испити од страна на студентот од друга високообразовна установа подготвува предлог листа на предмети кои студентот треба да ги реализира во рамките на студиските програми на БАС од соодветниот циклус на студии.

(5) Комисијата за ЕКТС може да признае максимум половина од вкупниот број на ЕКТС во зависност од студиската и предметната програма за која се врши трансферот.

(6) Надлежности на Комисијата за трансфер на ЕКТС се:

- 1) постапување по барањата за трансфер на кредити согласно овој Правилник;
- 2) евидентирање на академските и административните аспекти на кредит трансфер системот во БАС;
- 3) остварување на активна соработка со претставници на студентите;
- 4) обезбедување континуирана ангажираност на БАС во спроведувањето на принципите и механизмите на ЕКТС и акумулацијата на кредити;

- 5) контрола на механизмите за правилна употреба на ЕКТС и трансферот и акумулацијата на кредитите;
- 6) ги информира органите на БАС за активностите поврзани со имплементацијата на ЕКТС;
- 7) поднесува годишен извештај за реализацијата на ЕКТС до Наставничкиот совет на БАС;
- 8) врши и други работи во согласност со Законот, Статутот на БАС и овој Правилник.

(7) Студентот има право да бара мислење и дополнителни информации од комисијата за трансфер на ЕКТС кредити за сите прашања во врска со правилата за студирање според ЕКТС.

(8) Доколку има проблем или дилема во толкувањето или примената на правилата на ЕКТС, комисијата за трансфер на ЕКТС на БАС на Наставничкиот совет предлагаат решение за настанатите проблеми.

8.5. ЕКТС КООРДИНАТОР

Член 29

(1) Со цел континуирано да се обезбеди стручна, административна и академска поддршка при реализирање на ЕКТС како и поддршка при размена на студенти, БАС именува ЕКТС координатор.

(2) ЕКТС координаторот го избира наставничкиот совет на БАС.

Член 30

(1) ЕКТС координаторот ги врши следниве работи:

- 1) се грижи за имплементацијата на ЕКТС на ниво на институцијата;
- 2) остварува контакти помеѓу студентите и наставниот кадар;
- 3) ги информира студентите за ЕКТС;
- 4) ги снабдува студентите со пакетите на информации;
- 5) им помага на студентите во пополнувањето на документи потребни за трансфер;
- 6) изработува предлог трансфер за студентите;
- 7) изработува целосен трансфер врз основа на претходно поднесено барање на трансфер од страна на студентите;
- 8) дава информации и совети за постапките поврзани со ЕКТС;

- 9) помага на студентите при избирање на изборните предмети;
- 10) помага при преминувањето на студентот од една на друга студиска програма;
- 11) подготвува уверенија за положени испити во случаите кога студентот преминува на друга установа;

Член 31

(1) ЕКТС координаторот е должен на барање на студентот да даде мислење или дополнителни информации за сите прашања кои се поврзани со правилата на студирање според ЕКТС.

8.6 Трансфер на студенти помеѓу БАС и други странски високообразовни установи врз основа на интеринституционален договор за соработка

Член 32

(1) БАС реализира соработка со други високообразовни установи врз основа на склучен меморандум за соработка и интеринституционален договор со цел да ја промовира мобилноста на студентите и наставниот кадар по пат на размена.

(2) Воспоставување на соработка и подготовка на договорот врши Еразмус координаторот.

Член 33

(1) Еразмус координаторот ги врши следниве работи:

- 1) дава информации за можностите при мобилност на студентите и наставниот кадар;
- 2) остварува комуникација и соработка со еразмус координаторите на другите високообразовни установи во земјата и во странство;
- 3) учествува во подготвувањето на пакетот на информации за институцијата;
- 4) иницира и учествува во постапката за склучување на договори за соработка со други високообразовни установи во земјата и во странство;
- 5) пополнува апликации за клучните програми во програмата на Еразмус +;
- 6) објавува конкурс за размена на студенти и наставен кадар преку програмата Еразмус +;

- 7) подготвува извештај за студентите и наставниот кадар кои учествуваат во размена;
- 8) ги извршува сите останати обврски согласно барањата на Еразмус + програмата.

Член 34

(1) Размена на студенти помеѓу други странски високообразовни установи може да се врши врз претходно потпишан договор за соработка со кој се утврдуваат условите за премин на студентот во друга високообразовна установа.

(2) Студентот кој ќе премине во друга високообразовна установа може да реализира дел од студиската програма во траење од еден семестар или најмногу една студиска година врз база на однапред склучен договор за признавање на предвидените и освоени кредити помеѓу високообразовните установи. Услов за склучување на ваков договор е степенот на компатибилност помеѓу студиските програми помеѓу високообразовните установи кои го потпишуваат договорот.

Член 35

(1) Пријавување на студент за студирање во странска високообразовна установа се врши на стандардизиран формулар кој е составен дел од овој Правилник.

(2) БАС нема обврска да ги признае испитите кои студентот успешно ги положил на друга странска високообразовна установа, а не се наведени во договорот за студирање.

(3) По завршување на делот од студиската програма во друга високообразовна установа, студентот, ги продолжува студиите во својата матична установа и ги пренесува стекнатите ЕКТС кредити кои му се признаваат согласно претходно потпишаниот договор помеѓу установите.

(4) Основен критериум за признавање на ЕКТС кредитите претставува остварениот резултат од процесот на учење дефиниран во студиската програма.

8.7. Паралелно студирање

Член 36

(1) Студент на БАС може да студира на две или повеќе студиски програми на прв, односно на втор циклус на студии истовремено (паралелно студирање) во рамките на БАС или на други високообразовни установи. Во овој случај, на студентот му се признаваат сите соодветни наставни предмети од студиската програма на која е првично запишан.

(2) За остварување на правото за паралелно студирање, студентот поднесува Барање за паралелно студирање до Наставничкиот совет на БАС. Со Барањето студентот приложува и уверение за положени испити на првата студиска програма. Наставничкиот совет на БАС одлучува по Барањето на студентот во консултација со Комисијата за ЕКТС.

Положените испити на првата студиска програма се признаваат доколку предметите од кои испити се положени, по својата содржина и обем одговараат за наставниот предмет на втората студиска програма. Со признавање на испитот се признава и оценката со која студентот е оценет, како и кредитите во согласност со студиската програма.

(3) Правото за паралелно студирање на една дадена студиска програма на БАС студентот може да го искористи само еднаш во текот на првиот, односно вториот циклус на студии.

(4) За потребите на паралелното студирање, БАС посебно ги прилагодува активностите предвидени со студиската програма.

(5) На дадена студиска програма, најголемиот број на студенти за паралелно студирање на прв циклус на студии може да биде до пет студенти, а на втор циклус на студии до тројца студенти.

(6) Студентот на БАС може да студира и на студиски програми на други високообразовни установи согласно правилата на тие установи и законските прописи.

(7) При паралелно студирање може да се признаат максимум 5 предмети на првиот циклус на студии и максимум 2 предмети на вториот циклус на студии.

9. ПРИМЕНА НА СИСТЕМОТ ЗА КОНТИНУИРАНО СЛЕДЕЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА УСПЕХОТ НА СТУДЕНТИТЕ

Член 37

(1) Студентот, во текот на студирањето, потребниот број кредити за соодветната програма го остварува преку континуирано оценување на сите активности предвидени со студиската програма и Правилникот за условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на прв циклус на студии на БАС, Правилникот за условите, критериумите, постапката и правилата за запишување и студирање на втор циклус на студии на БАС, Правилникот за начинот на стекнување на право, пријавување, полагање, следење, оценување, евидентирање и чување на испити на студентите БАС и другите нормативни акти на БАС.

10. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 38

(1) За толкување на одредбите од овој Правилник е надлежен Органот на основачи на БАС.

Член 39

(1) Овој правилник важи за сите студентите запишани на БАС.

Член 40

(1) Овој Правилник влегува во сила од денот на донесувањето

За Органот на основачи:

Виш пред. м-р Горазд Смилевски